

Salmonellainfektion hos katt - djurägarinformation

Salmonellos, en viktig zoonos

Salmonellos, dvs. infektion med salmonellabakterier är en av våra mer kända och viktiga zoonoser. (Zoonos = sjukdom eller smitta som kan spridas mellan djur och människa.) Människor smittas vanligtvis av *Salmonella* från livsmedel. Svenskproducerade livsmedel orsakar dock ytterst sällan salmonellos hos djur och människor, och cirka 85 % av de människor som i Sverige rapporterats ha en salmonellainfektion har smittats i samband med en utlandsvistelse. Smitta från person till person kan förekomma, men vanligen endast i början av sjukdomen innan man vet att man är smittad. Reptiler och sköldpaddor utgör också en möjlig smittkälla för människor.

Smitta från småfåglar

Vintern 1999 påvisades det första salmonellautbrottet hos utekatter i Sverige. Under samma period sågs fler fall än vanligt av *Salmonella* Typhimurium hos såväl småfåglar som hos människor. Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) bedömde 1999 i samarbete med Smittskyddsinstitutet att det fanns ett samband mellan fallen hos fåglar, katter och människor och att småfågeln var den sannolika smittkällan. Man visste sedan tidigare att vissa serotyper (undertyper) av *S. Typhimurium* kan förekomma hos småfåglar i Sverige. Salmonellos har fortsatt årligen påvisats hos ett större antal katter och småfåglar under senvinter/vårvinterperioden då stora mängder småfåglar samlas kring fågelborden. En del av de fåglar som infekteras är också försvagade efter vintern, och dör av infektionen. Både självdöda och levande småfåglar samt deras avföring utgör en smittrisk för andra djur och människor.

Symtom vid salmonellainfektion hos katt

Typiska symtom vid en kraftigare salmonellainfektion hos katt är feber, aptitlöshet, kräkningar och diarré. Diarrén kan vara blodig, och den drabbade katten kan snabbt bli mycket uttorkad. Riktigt sjuka katter kan dö till följd av sin infektion. Många katter får dock endast milda symtom som snabbt går över och en del katter visar aldrig några symtom. I undantagsfall orsakar salmonellainfektion hos katt andra symtom, som till exempel abort och symtom på grund av hjärnhinneinflammation eller lunginflammation.

Diagnos och behandling

Katter tillfrisknar som regel på egen hand från en salmonellainfektion. En del katter blir dock som nämnts ovan allvarligt sjuka, och de behöver understödande veterinärvård, ibland under en längre tid.

Det finns många olika sjukdomstillstånd som kan ge upphov till de symtom som beskrivits ovan, och som vanligt måste veterinär uppsökas för undersökning och behandling om en katt visar symtom på sjukdom. Vid misstanke om en salmonellainfektion genomförs bakterieodling av ett färskt avföringsprov från katten. Ibland tar man också om provet, för ny analys.

Generellt bör antibiotikabehandling av katter som är infekterade med *Salmonella* undvikas. Det är kattens eget immunförsvar som kan få bort infektionen ur kroppen. Antibiotikabehandling kan inte heller sägas minska risken för smittspridning. Det finns också en risk att bakterien utvecklar resistens under tiden katten får antibiotika.

Generella hygienråd vid salmonellos hos katt:

- Noggrann handtvätt efter rengöring av kattlåda och vid hantering av den sjuka katten, t.ex. då kräkningar torkas upp. Katten skall inte vistas på matbord, diskbänk, i skafferier eller andra ytor med anknytning till livsmedel. Diska kattens tillbehör separat med en diskborste som inte används till tallrikar, bestick och andra hushållsredskap.
- Salmonellapositiva katter bör inte vistas i utrymmen där foder till andra djur förvaras, eller i till exempel ladugårdar. Hur stor smittspridningsrisken i realiteten är i sådana fall är idag inte känd.
- Inomhusvistelse tiden närmast efter att kliniska symtom har setts hos katten kan vara aktuellt, för att förhindra att en redan nedsatt katt jagar och äter ytterligare salmonellainfektade fåglar, samt för att kattägaren skall kunna bedöma kattens status och eventuella behov av ytterligare vård.
- Infektionsdosen (mängden bakterier som behövs för att få sjukdomssymtom) är oftast hög och för att sjukdomssymtom skall uppstå krävs oftast att bakterien först förökar sig i ett kontaminerat livsmedel. Mottagligheten för infektion varierar dock, bland annat är små barn, äldre och immunsvaga mer mottagliga, och hos dessa kan infektionsdosen vara lägre. Det är därför motiverat att avråda från alltför nära umgänge katt och barn emellan, till exempel är det direkt olämpligt att en salmonellainfektad katt sover i barnens säng, också eftersom barn har svårt att i praktiken ta till sig och följa hygienråd.
- Man bör inte glömma att vidta hygienåtgärder för att hindra smitta från andra/ursprungliga smittkällor, till exempel från småfåglar och fågelbord. Noggrann handtvätt rekommenderas efter arbete med fågelbord, liksom efter utfodring eller hanterande av småfåglar. Marken under fågelbord kan vara kraftigt nedsmittad och småbarn bör inte leka alldeles i närheten av utfodringsplatser för småfåglar.
- Det bästa sättet att hindra *Salmonella* Typhimurium-smitta till katt är att hålla katter borta från fågelbord. I praktiken är det förstås svårt att helt hindra en katt från att fånga och äta småfågel, särskilt som sjuka fåglar utgör ett lättare byte än vanligt.
- Finns det flera katter i hushållet bör extra god hygien råda för samtliga under den tid som det finns en infekterad katt i hushållet. Detta gäller även om de andra katterna inte visar symptom.

Mer information:

Tala med din behandlande veterinär om du har frågor om din katt.

Om din katt är sjuk är det viktigt att du snabbt kontaktar en praktiserande veterinär oavsett vad anledningen till sjukdomen kan tänkas vara. Djursjukhus, djurkliniker och veterinärmottagningar finner du i telefonkatalogens gula sidor, samt via Internet; www.eniro.se.

För övriga frågor, kontakta Zoonoscenter vid Statens Veterinärmedicinska Anstalt via växel 018-67 40 00. Det finns också mer information om *Salmonella* på djur på SVAs hemsida; www.sva.se.

Information om salmonellainfektion hos människor finns hos Smittskyddsinstitutet; www.smittskyddsinstitutet.se.